

ת"פ 22765/09/19 - מדינת ישראל נגד מחמוד מטרי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 22765-09-19 מדינת ישראל נ' מטרי(עצור/אסיר בפיקוח)

בפני כבוד השופטת רותית בש
בעניין: מדינת ישראל
נגד
מחמוד מטרי (עצור בפיקוח)

המאשימה

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום בביצוע עבירות בנשק (נשיאה והובלה), עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), בעבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, עבירה לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין ובעבירה של איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

כתב האישום

2. בעובדות כתב האישום נטען, כי מוחמד חיג'אזי (להלן: המתלונן) מתגורר יחד עם בני משפחתו באזור הכביש הצפוני בטמרה (להלן: הבית). הנאשם הוא הבעלים של ג'יפ מסוג אאודי Q5 בצבע לבן (להלן: הרכב). ביום 24/8/19, סמוך לשעה 01:40, נסע הנאשם ברכב מביתו בשכונת "חלת שריף" בטמרה, לכיוון ביתו של המתלונן כשהוא נושא ומוביל רימון יד מס' 30/הלם, וזאת בלא רשות על פי דין. בכוחו של הרימון להזיק לאדם בעת הפעלתו ולפיכך הינו נשק כהגדרתו בחוק.

הנאשם התקרב עם רכבו לבית המתלונן, וכשהגיע בסמוך לגדר המפרידה בין הכביש לחצר ביתו של המתלונן, האט את מהירות הנסיעה והשליך מתוך הרכב את הרימון לחצר ביתו של המתלונן, בכוונה להפחיד או להקניט את המתלונן ובני משפחתו, באופן שיש בו כדי לסכן חיי אדם או לגרום לחבלה. הרימון התפוצץ תוך גרימת קול נפץ חזק והנאשם נמלט מהמקום עם רכבו.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הגיש את טיעוני המאשימה לעונש בכתב (ט/1) וכן את גיליון המרשם הפלילי של הנאשם (ט/2) ממנו עולה, כי לחובתו הרשעה אחת משנת 2010 בעבירה מסוג שונה בגינה ריצה עונש של 9 חודשי מאסר בפועל. עוד ציין ב"כ המאשימה כי הנאשם היה נתון במעצר של ממש בגין תיק זה מיום 24/8/19 ועד ליום 17/10/19, ומאז הוא נתון במעצר בית מלא באיזוק אלקטרוני.

במסגרת טיעוניו לעונש בעל-פה בדיון ביום 17/11/19, הפנה ב"כ המאשימה לפסק הדין בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח ואח' (להלן: עניין סובח) (3/ט), תוך שהבהיר כי פסק הדין הנ"ל מוגש אך כדי ללמד על גישתו העדכנית המחמירה של בית המשפט העליון ביחס לעבירות נשק. בעניין סובח ביהמ"ש העליון קיבל את ערעור המדינה ודחה את ערעור המשיבים, תוך שהחמיר בעונשם של המשיבים שהורשעו בעבירות נשק חמורות שבוצעו לצד עבירת אלימות. בעניין סובח ציין בית המשפט העליון כי ההחמרה בעונש נעוצה במדיניות הענישה המחמירה בה יש לנקוט כלפי עבירות הכוללות שימוש בנשק חם כאמצעי ליישוב סכסוכים.

בטיעוניו לעונש פירט ב"כ המאשימה את עובדות כתב האישום בתיק זה, תוך שטען כי התופעה של שימוש בלתי חוקי בנשק היא התשתית לביצוע עבירות אלימות המבוצעות באמצעותו, וכי מדובר בתופעה שהפכה, למרבה הצער, למכת מדינה של ממש. ב"כ המאשימה טען כי העונש המושת על מבצעי עבירות הנשק צריך לשמש גורם מוקיע, מתריע ומרתיע.

נטען ע"י המאשימה כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם- ההגנה על שלמות גופו של אדם, הגנה על שלומו וביטחונו של הציבור, מלחמה בהחזקת כלי הנשק הבלתי חוקיים ומניעת פגיעה בשלטון החוק.

במסגרת סקירת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ציין ב"כ המאשימה את התכונן שקדם לביצוע. הוטעם, כי הנאשם נסע ברכבו אל עבר ביתו של המתלונן כשהוא מצויד ברימון הלם, הגיע סמוך לביתו של המתלונן ותוך כדי נסיעה איטית השליך את הרימון לחצר ביתו במטרה להפחיד אותו. נטען כי פוטנציאל הנזק הטמון במעשיו של הנאשם הוא עצום, וכי המעשים יכלו להסתיים, חלילה, בפגיעה בגוף ובנפש.

נוכח האמור לעיל, ולאחר שהפנה בטיעוניו בכתב לפסיקה לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, טען ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין 2-4 שנות מאסר בפועל. כאן יוער כי עיון בגזרי הדין אליהם הפנה ב"כ המאשימה בטיעוניו הכתובים, במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנוהגת (2/ט), מלמד כי הוטלו באותם גזרי דין עונשי מאסר בפועל פחות חמורים מהרף התחתון של מתחם העונש ההולם לו טוענת המאשימה בתיק זה.

בסיכומו של דבר, ביקש ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש המצוי במחצית הראשונה של מתחם העונש ההולם לו הוא כאמור טוען, וזאת לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה ארוך ומשמעותי, קנס כבד וחילוט הרכב מסוג אאוטי באמצעותו בוצעה העבירה, וזאת בהתאם להוראות סעיף 39(א) ו-32 לפקודת סדר הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969.

4. בפתח טיעוניו לעונש, טען הסניגור כי לא ניתן ללמוד גזירה שווה לעניינו מעניין סובח בהיות העבירות בעניין סובח חמורות יותר בנסיבותיהן מהעבירות שבפנינו. עוד הפנה הסניגור להחלטת בית המשפט העליון ברע"פ 7124/06 דרורי נ' מדינת ישראל בה צוין כי דרגת החומרה של העבירה שעניינה החזקת רימוני הלם פחותה מדרגת החומרה הטמונה בעבירה של החזקת רימונים "רגילים".

עוד הדגיש הסנגור את הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום, המבטאת לקיחת אחריות על ידו וחיסכון בזמנו היקר של בית המשפט וכן את העדתם של עדי תביעה רבים. כן נטען על ידי ההגנה כי בין הנאשם למתלונן נערך הסכם סולחה (נע/1) המלמד על תקינות מערכת היחסים כיום בין השניים והשבת חייהם למסלולם התקין. כאן ראוי לציין כי משלא הגיש עד כה ב"כ המאשימה הודעה בכתב בהתייחס להסכם הסולחה הנ"ל, כמבוקש על-ידו וכאמור בהחלטתי מיום 17/11/19, הרי שיש לצאת מנקודת הנחה כי עסקינן בהסכם סולחה אותנטי ואמיתי.

הסניגור, בהתבסס על עובדות כתב האישום, טען כי רימון ההלם נזרק לחצר ביתו של המתלונן אך במטרה להפחידו ולא מעבר לכך, מה גם שכתוצאה מזריקת הרימון נגרם רעש בלבד.

עוד צוין כי העבירות שבוצעו על ידי הנאשם מהוות מבחינתו, לכל היותר, מעידה חד-פעמית, שכן מדובר באדם נורמטיבי, נשוי ואב לשני ילדים, אשר בעברו הרשעה קודמת בעבירה אחת בלבד שאינה נמנית עם סוג העבירות עליהן נותן הנאשם את הדין כיום. בנוסף, נטען כי הנאשם שהה במעצר מאחורי סורג ובריח במשך 55 יום וכי חווית המעצר הותירה בו את חותמה. הסניגור הוסיף כי השפעות מעצרו של הנאשם נתנו אותותיהם בו ובבני משפחתו, המצויים בקריסה כלכלית כתוצאה מכך.

נטען על ידי הסניגור כי מן הראוי להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל בעבודות שירות, בהתחשב בעיקר בכך שהנאשם שהה במעצר של ממש במשך חודשיים. עוד טען הסניגור כי נוכח מדיניות הענישה הנהוגה, המלמדת בדבר הטלת עונשי מאסר קצרים בגין עבירות מסוג זו שבפנינו, הרי שראוי במקרה זה להשית על הנאשם מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, מה גם ששליחת הנאשם למאסר של ממש עלולה חלילה לגרום לכך שיחבור לעולם הפשיעה.

הסניגור ביקש שלא להשית על הנאשם קנס, זאת נוכח הסכם הסולחה שנערך בין הצדדים והחיסכון בזמן השיפוטי. הסניגור ביקש להתחשב במצבו האישי של הנאשם, בהיותו נתון במעצר בית מלא שאינו מאפשר לו לצאת לעבודה, ובכך שעל שולחנו סמוכים אשתו ושני ילדים קטנים. אשר לחילוט רכבו של הנאשם, טען הסניגור כי הוא סבור שאין מקום להורות על חילוט הרכב שערכו עומד כיום, לטענת הנאשם, על סכום של 40,000-50,000 ₪, וזאת נוכח תמונת הנסיבות העולה מכתב האישום, הודאתו של הנאשם, מצבו הכלכלי הקשה והסכם הסולחה שנערך בין הצדדים.

בסיכומו של דבר, ולאחר שהגיש אסופת פסיקה מטעמו (נע/2), ביקש הסניגור להסתפק בתיק זה בתקופת מעצרו של הנאשם, ולחילופין להשית עליו צו של"צ או מאסר בפועל לתקופה קצרה בדרך של עבודות שירות. הסניגור ביקש, כאמור, שלא לחלט את הרכב ולכל היותר להשית על הנאשם קנס מידתי חלף חילוט רכבו של הנאשם.

דבר הנאשם

5. להלן אביא, כלשונם, את דבריו של הנאשם בדיון לפניי, המגלמים בחובם חרטה כנה על המעשים: "אני מצטער על מה שעשיתי, למדתי לקח לאורך כל החיים שלי. אני מאד מתחרט".

6. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם שהינו, לפי סעיף 40ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, ולפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40ג לחוק העונשין קובע כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40ט לחוק העונשין. אין חולק בתיק זה כי העבירות מושא כתב האישום מהוות אירוע אחד בגינו ייקבע להלן מתחם העונש ההולם.

7. אקדים ואציין כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשם הם - שלומו ובטחונו של הציבור, הסדר הציבורי, וכן תחושת הביטחון האישי ובטחונו ושלומו של המתלונן. הנאשם הורשע, כאמור, בעבירות שעניינן נשיאה והובלה של נשק מסוג רימון הולם, וזאת לצד עבירות של מעשה פיזיות ורשלנות ועבירה של איומים. אין צורך להכביר במילים אשר לנזק הפוטנציאלי הטמון בשימוש בנשק, לסוגיו השונים. עם זאת, ראוי לציין כי סכנתו של רימון הולם פחותה באופן משמעותי מהסכנה הטמונה בכלי נשק אחרים, אשר בכוחם לגרום גם למותו של אדם, ולפיכך יש לאבחן ככלל בין עבירה שעניינה נשק מסוג רימון הולם לבין עבירה שעניינה נשק קטלני. בית המשפט העליון קבע בע"פ 7386/13 עווד נ' מדינת ישראל (23/3/13) את הדברים הבאים לעניין הנזק הטמון בשימוש ברימון הולם: "...גם אם סכנתו של רימון ההולם פחותה משל רימון רסס עדיין מדובר בנשק שבכוחו לגרום פגיעה לאדם, בכפוף לקרבתו למוקד הפעלתו...". עוד נקבע זה מכבר על ידי בית המשפט העליון כי רימון הולם נועד לגרום לאי נוחות לאדם, וכי הנזק שנגרם ממנו גורם בעצם לטשטושו של אדם, ולהכנסתו למצב של הולם; דירוגו של רימון ההולם אינו בין החמורים אם כי אין להקל בו ראש (ראו: רע"פ 7124/06 דרורי נ' מדינת ישראל (9/5/07)).

8. במקרה דנן גרמה השלכת רימון ההולם ע"י הנאשם לעבר חצר ביתו של המתלונן אך לקול נפץ חזק כתוצאה מהתפוצצותו ולא מעבר לכך. עוד אציין, לטובת הנאשם, כי אנו למדים ממקרא כתב האישום כי כוונת הנאשם הייתה אך להפחיד או להקיט את המתלונן ובני משפחתו, וכן אוסיף כי הרימון לא הושלך לעבר ביתו של המתלונן כי אם לעבר חצר הבית. עם זאת, אין להקל ראש אשר לתחושת הפחד שבוודאי אחזה במתלונן ובבני ביתו כתוצאה מהשלכת רימון ההולם שהתפוצץ ברעש חזק בחצר ביתם. עוד יש להוסיף, לחומרה, כי הנאשם תכנן את מעשיו, כפי שעולה ממקרא כתב האישום, וכן כי הנאשם הורשע בגין מעשיו הנ"ל גם בעבירות נוספות של איומים ומעשה פיזיות ורשלנות בחומר נפיץ.

9. במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירת נשק מסוג רימון הולם, טובא הפסיקה הבאה:

- בת.פ. (מחוזי-חיפה) 31218-10-14 מדינת ישראל נ' אסדי (11/2/15) דובר בנאשם שהשליך רימון הולם לעבר מרפסת ביתו של המתלונן. שם נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, ובסופו של דבר הושת על הנאשם שהיה בעל עבר פלילי בעבירות נשק, עונש מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים. באותו מקרה נזקפו לטובת הנאשם הודאתו ונסיבות אישיות חריגות.

• בע"פ 8845/15 מנסור נ' מדינת ישראל (17/11/16) דובר במערער שהשליך רימון הולם לעבר בית, אשר התפוצץ סמוך לשני בני משפחה. לא נגרם נזק. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 1-3 שנות מאסר בפועל. אותו מערער היה בחור צעיר, שניהל את משפטו והיה בעל עבר פלילי אם כי לא מכביד. ערעורו על חומרת העונש (מאסר בפועל בן 18 חודשים) - נדחה.

• בת.פ. (מחוזי חיפה) 40450-09-15 מדינת ישראל נ' עכאווי (20/1/16) דובר בנאשם שהשליך רימון הולם לתוך חנות בה עבד המתלונן. שם נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל, והוטל עונש של 10 חודשי מאסר בפועל, תוך מתן הדעת להודאת הנאשם, להיותו בחור צעיר, להסכם סולחה ולכך שעברו של הנאשם לא היה מכביד.

10. לאחר שנתתי דעתי לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות שבפנינו, וכן לנסיבות ביצוע העבירות ולמדיניות הענישה הנהוגה, לרבות לפסיקה אליה הפנה כל אחד מהצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין עונש של 9 חודשי מאסר בפועל, לרבות לריצוי בדרך של עבודות שירות, לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל. כאן ראוי לציין כי בקביעת מתחם העונש ההולם הנ"ל באה לידי ביטוי בעיקר העובדה שעסקינן בנשק מסוג רימון הולם, אשר מסוכנותו פחותה, כאמור, בהרבה מהמסוכנות הגלומה בנשק חם, והרי השלכתו של הרימון לעבר חצר הבית גרמה אך לרעש חזק ולא מעבר לכך.

11. במסגרת בחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, אציין לטובת הנאשם את עברו הפלילי שאינו מכביד, שכן לחובתו אך הרשעה קודמת אחת משנת 2010 בעבירה מסוג אחר לחלוטין. עוד אציין, לקולה, את העובדה שהנאשם היה נתון בגין תיק זה במעצר של ממש, במשך תקופה של חודש ושלושה שבועות, ומאז שחרורו ממעצר ביום 17/10/19 ועד כה, נתון הנאשם במעצר באיזוק אלקטרוני, דבר המשליך על מצבה הכלכלי של משפחתו, כנטען ע"י הסניגור. כן אוסיף, לטובת הנאשם, את הודאתו בעובדות כתב האישום, אשר חסכה מזמנו היקר של בית המשפט ואת העדת עדי התביעה. התרשמתי כי יש לראות בהודאתו של הנאשם משום חרטה כנה ואמתית על מעשיו, כפי שעולה ברור מדבריו בדיון בפניי. עוד אציין, לקולה, גם את הסכם הסולחה שנערך בין הצדדים (נע/1) ממנו עולה כי המתלונן סולח לנאשם ואינו מבקש פיצוי ממנו, וכן כי שני הצדדים מבקשים להשיב על כנה את מערכת היחסים הטובה ששררה ביניהם.

12. לאחר ששקללתי את מכלול הנסיבות הנ"ל שאינן קשורות בביצוע העבירות, אני בדעה כי מן הראוי להשית על הנאשם בתיק זה, שהינו בחור צעיר בן 27, עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, וזאת לצד רכיבי ענישה של מאסר על תנאי משמעותי וקנס כספי. בנקודה זו אציין, כי החלטתי לא להיעתר לבקשת המאשימה לחילוט רכבו של הנאשם מסוג אאוטי הנזכר בכתב האישום. אני בדעה כי אף שהרכב שימש לצורך ביצוע העבירה, הרי שבאיזון הראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הנאשם ובין האינטרס הציבורי שבחילוט הרכב, אין מקום, בנסיבות שבפנינו, להורות על חילוט הרכב לטובת אוצר המדינה, וזאת בין היתר, בהינתן העובדה שלא נגרם נזק של ממש כתוצאה מביצוע המעשים ע"י הנאשם ונוכח העובדה שהנאשם התכוון בזריקת רימון הולם לחצר הבית, אך להפחיד ולהקניט את המתלונן ובני משפחתו, ולא מעבר לכך. אשר על כן, מתבקשת המאשימה לדאוג להשבת הרכב לידי הנאשם. חלף חילוטו של הרכב, ששווי נע, לטענת הנאשם, בין 40,000 ₪ לבין 50,000 ₪, יושת על הנאשם קנס כספי, דבר

המשרת את האינטרס הציבורי ובד בבד פוגע פחות בזכות הקניין של הנאשם.

13. בסיכומו של דבר, אני דנה את הנאשם, כדלקמן:

- למאסר בפועל למשך 9 חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות שירות, היינו בחברת קדישא חיפה- תל רגב. הנאשם יתייצב ביום 8/12/19 בשעה 08:00 לתחילת ריצוי עבודות השירות בשד' הציונות 14, טבריה. הנאשם מוזהר בזה, לבקשת הממונה על עבודות שירות, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת ריצוי עבודות השירות ולריצוי יתרת העונש במאסר של ממש.
- למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא לבל יעבור הנאשם עבירה מסוג פשע, לפי סעיף 144 לחוק העונשין התשל"ז-1977 וירשע בגינה.
- למאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא לבל יעבור הנאשם עבירה מסוג עוון, לפי סעיף 144 לחוק העונשין התשל"ז-1977 ו/או עבירת אלימות, לרבות עבירה של אימים, לפי חוק העונשין ו/או עבירה של מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338 לחוק העונשין וירשע בגין אחת או יותר מהן.
- אני דנה את הנאשם לתשלום קנס כספי בסך 15,000 ₪ או 75 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ע"י הנאשם ב-20 תשלומים, חודשיים, שווים ורצופים בסך 750 ₪ כל אחד, החל מיום 20/4/20 ואילך.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ז' כסלו תש"פ, 05 דצמבר 2019, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד אדם סרי, ב"כ הנאשם, עו"ד יוסף סלימאן והנאשם בעצמו.